

ዓርቢ ስቅለት

2006 (2014) ዓ.ም.

“ስብሐት ለመስቀለ ክርስቶስ ዕፀ መድኃኒት ኃይልነ ወጸወን”

ንባባት: ኢሳያስ 52:13-52:12፤ ዕብ 4:14-16፤ 5:7-9፤ ዮሐ 18:1-19:42

ዓርቢ ስቅለት አብ ታሪኽ እምነትና ፍሉይ ቦታ ዝሓዘት እያ። መድኃኒ ዓለም ክርስቶስ ምእንታና ኢሉ አብ ዕፀ መስቀል በጃ ዝሓለፈላ ዕለት ስለ ዝኾነት ብፍሉይ ንዝክራ። ብርግጽ ጉዳይ ድሕነትና ካብ ትሱብእቱ አብዚ ዓለም ሥጋና ምስ ለበሰ ጀሚሩ አብ ዕለተ ዓርቢ ኸአ ዛዚሙ። ሕይወት ክርስቶስ ብሓደ ኢና ክንርእዮ ዘሎና። ጸሎተ ኃሙስ ዓርቢ ስቅለትን ቀዳም ስዑርን ከም ሓደ ፍጻሜ ኢና ክንርእየን ዘሎና። አብ ሰለስቲአን ዕለታት ዓቢ ፍጻሜ ድሕነትና ተራእዩ። አብ ጸሎተ ኃሙስ መአዲ ቅ. ቀርባንን ክህነትን ሰሩዑልና ከምኡ አብ ነነድሕድና ዘሎና ርክብ አብ ፍቕርን አገልግሎትን ክኸውን ከምዘለዎ ገሊጹልና። አብ ዕለተ ዓርቢ ምእንታና አብ መስቀል ተሰዊኡ። ብሞቱ ሓዲስ ሕይወት ሂቡና ምስ ሰማያዊ አብኡ ዓሪቕ ደቂ አምላኽ ናይ ምዃን መሰል ሂቡና። ቀዳም አብ ሰንበት ዘውግሕ ከአ ካብ ሞት ተንሢኡ ደቂ ትንሣኤ ገሩና። ቅ. ጳውሎስ ክርስቶስ ዘይተንስአ እንተ ዝኸውን እምነትና ብላሽ ምኾነ እናበለ ናይ ትንሣኤ ነገር ገሊጹልና በዚ ምኽንያት ኢና እምብእር ንሰለስቲአ ዕለታት ከም ሓደ ፍጻሜ ክንርእዮ ዘሎና።

ዓርቢ ስቅለት ክልተ ነገር ዝሓዘት እያ ፩ያ ሞት ወዲ አምላኽ አብ መስቀል እሞ ውርደትን ስቓይን ኩሉ ሕሰም ዝለበሰ ሞት፤ ጨካኝ ሞት አምላኽ ብፍጡራቱ ዝተዋረደ። ፪ይ ሓዲስ ርክብን ሕይወትን ዝተዋህበላ ዕለት። ክርስቶስ አብ መስቀል ምስ ሞተ ኢና ደቂ ሰማይ ዝኾና ብሞቱ ሕይወት ሂቡና። ዓርቢ ስቅለት እምብእር ክሳራ ዘይኮነ መኽሰብ እያ።

ስለምንታይ አምላኽ ከድሕነና ነዚ መገዲ መሪጹ? ነዚ ክንርዳእ ነዚ ዝስዕብ ታሪኽ ንስማዕ፤ አብ ሓደ እዋን ሓደ ድልድል ንሓደ ዓቢ ውሒዝ ዘሰጋግር ነበረ፤ እቲ ቢንቶ ዝኸፈትን ዝዕጸን እዩ ነሩ። አብ ጊዜ ቀትሪ በቲ ውሒዝ መራኽብ ስለ ዝመላለሳ ኩሉ ጊዜ ክልዕልን ክወርድን እዩ ዝርአ። አብ ገለ እዋን ባቡር ስለ እትመጽእ እታ ባቡር ክሳብ እትሓልፍ እተን መራኽብ ክጽበያ አለወን። ነዚ ምኽፋትን ምዕጻውን ናይ እዚ ቢንቶ ወይ ድልድል ዝሰርሕ ሓደ ሰብአይ ነበረ ንሱ አብ ሓደ ጫፍ ናይ እቲ ቢንቶ ኮይኑ ይኸፍቶን ይዓጽዎን ማለት ይቆጸጸር። ሓደ መዓልቲ እቲ ሓላዎይ ነታ መጨረሻታ ባቡር እትመጽእ እናተጸበየ እንከሎ ብማዕዶ አብቲ ጽልግልግ ዝብለሉ ዝነበረ እዋን ባቡር ከምትመጽእ ዘላ ብርሃና ርእዩ፤ አብቲ መቆጸጸሪ ኮይኑ ክኸፍተላ ክትቀርብ ይጽበ ነሩ፤ ቅርብ ምስ በለት ነቲ ቢንቶ ክኸፍት እናተቐረረበ እንከሎ ሓደ ዘይተጸበየ ነገር ገጢምዎ ነቲ መርሖ ናይ እቲ ቢንቶ ዝኸፍት እንተ ፈተኖ ምኽፋት አብይዎ ይሰርሕ አይነበረን፤ እቲ ቢንቶ ምስተኸፍተ ከም ግብኡ ዝሕዞ ነገር እንተ ዘይረኸበ ሓደጋ ናብታ ባቡር ከምጽእ ይኸእል እዩ ነታ ባቡር አብቲ ውሒዝ ከምትጠልቕ ክገብራ ይኸእል እዩ። እታ ባቡር ናይ መንገደኛታት ባቡር እያ ብዙሕ ሕዝቢ ዝጸዓነት እያ ነራ ስለዚ ዓቢ ጉድኣት እዩ ክኸውን ሓደጋ

እንተ ረኽበት። ወዮ ተቆጻጻሪዬ ካብቲ ዘለዎ እናጎየየ ናብቲ ሰግሩ ዝነበረ መቆጻጸር ወይ መኽፈቲ ተሳጊሩ ኣብኡ ብኢዱ ዝሰርሕ መኽፈቲ እቲ ቢንቶ ነሩ ስለዚ ብኢዱ ሒዞ ክኸፍቶ ኣለዎ ክሳብ እታ ባቡር እትሓልፍ ከኣ ሒዞዎ ክጽብ ኣለዎ እንተ ፈነዎ ሓደጋ ክፍጸም እዩ። ክሳብ እታ ባቡር እትሓልፍ ናይ ብዙሓት መንገደኛታት ሕይወት ኣብ ኢድ እዚ ሓደ ሰብአይ እዩ ነሩ። ነቲ መኽፈቲ ሒዞ እንከሎ ሓደ ዘሰንብድ ድምጺ ሰሚዑ ብማዕዶ እንተ ርኣዮ ኣብ ሰግሩ ወዱ ሕጻን ኣቦ ኣበይ ኣሎኻ ክብል ሰሚዑ ወዲ ኣርባዕተ ዓመት። ኣቦ ዝገብሮ ሓርበቶ ቆልዓ በቲ ባቡር ዝኸደ ናብኡ ገጹ ክመጽእ ወዱ ምስ ረኣየ ዝገብሮ ጠፊእዎ። ኣብ መጀመርያ ዓው ኢሉ እናጸውዐ ቀልጥፍ ጉዮ ክብል ጀሚሩ እንተ ኾነ እታ ባቡር ድሮ ቀሪባ ነራ እግሪ ቆልዓ ከኣ ከም ዕድሚኣን እየን ዝጎዶ፤ እቲ ንእሽቶ ሕፃን ነቲ ቢንቶ ክሰግሮ ኣይከኣልን፤ ኣቦ ነቲ ሒዞዎ ዘሎ መርሖ ናይ እቲ ቢንቶ ክሓድጎ ዳርጋ ቀሪቡ ነሩ ከመይ ወዱ ክመውት ክርእዮ ኣይደለየን ነቲ ሒዞዎ ዘሎ እንተ ሓደገ ኸኣ ባቡር ኣብ ውሒዝ ክትኣቱ እያ ብዙሓት ክሞቱ እዮም ሽዑ ከይፈተወ ኣብ ምርጫ ኣትዮ ካብ ኩሉ ህዝቢ ዝመውት ወደይ ይመውት ኢሉ ወዱ እናረኣዮ ባቡር ክትረገጸ ርእዩ። ንክኸበሎ ከቢድ እዩ ነሩ እንተ ኾነ ብሞት ወዱ ኩሎም እቶም ኣብታ ባቡር ዝነበሩ ክድሕኑ ክኢሎም።

እታ ባቡር ቀስ ኢላ ብዘይ ሓደ ጸገም ሰጊራ ካብቶም ኣብኣ ዝነበሩ ወላ ሓደ ኣብትሕቲ እታ ተጻዒኖማ ዘለዉ ባቡር ሓደ ሕፃን ኣዕፍምቱ ተሰባቢሩ ኩሉ ሥጋኡ ተመናቲሉ ከምዝሞተ እሞ ኣብቲ ውሒዝ ከም ዝተደርበየ ዝፈለጠ የለን።

እዚ ምስቲ ኢየሱስ ክርስቶስ ምእንታና ዝገበሮ ዝመሳሰል እዩ። ሰማያዊ ኣቦና ካብ ዘለዓለም ንኣና ከድሕን ኢሉ ወዱ ከምዝሰዎ መደቡ ነሩ እዩ። ቅ. ዮውሓንስ “ኣምላኽ ንወዱ በጃ ኽሳዕ ዚሕብ ክሳዕ ክንድዚ ንዓለም ኣፍቀራ” (ዮሐ 3:16) “ኣምላኽ ንፍቕሩ ብወዱ ብሕይወት ምእንቲ ክነብር ነቲ ሓደ ወዱ ናብ ዓለም ብምልኣኹ ገለጸልና” (1ዮሐ 4:9) ይብል። ሞት ኢየሱስ ምስ ድሕነትና ዝተተሓሓዘ እዩ። ኢየሱስ ምእንታና ከም ዝሞተ ንፈልጥ ኢና። ንሱ ኣብ መንጎናን ኣብ መንጎ እግዚአብሔር ኣቦን ድልድል ወይ ቢንቶ ክገብር ከም ዝሞተ ንፈልጥ ኢና። ብሞቱ ምስ ሰማያዊ ኣብኡ ዓሪቕና።

ኢየሱስ ዝተቐበሎ ስቓይን ሞትን ብዓቕምና ክንርድኦ ኣይክኣልን እዩ። ካብታ ኣብ ጌተሰማኒ ጀሚሩ ዝተሳቐዮ ክሳብ ምሽት ኣብ ቀራፍዮ ኣብ ዕፀ መስቀል ዝረኸቦ ስቓይ ከቢድን ክትርድኦ ዘጸግም እዩ። ገባር ሕይወት እሞ ኩሉ ሰናይ ዘስተምሃረ ንሙታን ዘሕወየ ንሕሙማት ዘሕወየ ንኹሉ ጽቡቕ ዘስተምሃረ ሰባት ንሞት እሞ ኣብ መስቀል ፈረድዎ ክትርድኦ ከቢድ ፍጻሜ። ኢየሱስ ኣብቲ ከቢድ እዋን ጉዕዞ ሞት እንከሎ ብዙሕ ነገራት ተራእዮ። እቶም ምስኡ ንዓመታት ዝነበሩ ኣርድእቱ ሓዲጎም ሃዲሞም ከይዶም ጸላእቱ ተኣኪቦም መጺኦም። ሓዋርያቱ ጠሎሞም ከይዶም ጽጥሮስ እቲ ምእንታኻ ሕይወተይ ከሕልፍ እየ ዝብል ዝነበረ ሰለስተ ጊዜ ከምቲ ኢልዎ ዝነበረ ክሒድዎ። ብኻልእ ወገን ክልተ ኣብ መንግኦም ዓቢ ጽልኢ ዝነበሮም ሄረዱስን ጲላሞስን ተዓሪቆም። ኣብዚ እዋን ኢየሱስ ካብቶም ምስኡ ዝነበሩን ብኣምላኽን ዝተሓደገ ኮይኑ ተሰሚዕዎ። እንተኾነ እዚ ንድሕነት ደቂ ሰብ ኢሉ ዝተቐበሎ ስቓይ ከም መጋበሪ ኮይኑ ነቲ ካብ ኣምላኽ ዝፈሊ ዝነበረ ክኣሊ ምእንቲ እዩ።

ኣብ ምድረ ገነት ኣዳም ምስ ኃጥኣ ማለት ካብ ኣምላኽ ተፈልዮ ካልእ መገዲ ምስ መረጸ እሞ ንኣምላኽ ምስ ሓደገ ኣምላኽ እዩ ዘናደዮ “ኣበሎኻ ኦ ኣዳም ፍጡረይ ብሂገ ዝፈጠርኩኻ እናበለ” ኣናድይዎ። ኣብቲ ስቓይ ምእንቲ ድሕነት ሰብ ኢሉ ኣብ ዝለዓለ ጥርዙ በርቲዕሉ ዝነበረ እዋን ኢየሱስ ህላዌ ኣምላኽ ሓሲቡ ከምዚ እናበለ ሓቲቱ “ስለምንታይ ሓዲግካኒ”።

አብቲ ጊዜ ፍርዲ ብዙሓት አንጻር ኢየሱስ ናይ ሓሶት ምስክርነት ይህቡ ነሮም (ማር 14:56)። ገሊጾም ካብቶም ህዝቢ ድማ ጡፍ ይብሉሉ ነሮም (ማር 14:65)። ተገሪፉ (ማቴ 27:26)። ክዳኑ ገሬፎም ከኣ ቐይሕ ባርናስ ከደንዎ (ማቴ 27:28)። ቀይሕ ክዳን ከደንዎ ኣኸሊል እሾኽ ተቲዎም ከኣ ኣብ ርእሱ ደፍኡሉ፥ ርእሱ ድማ ብዘንጊ ወቕዕዎ ጡፍ በሉሉ ተንበርኪኹምውን ሰገዱሉ፥ ምስ ኣላገጹሉ እቲ ቐይሕ ክዳን ቀንጢጦም ክዳኑ ኸደንዎ ኪሰቕልዎውን ኣውጽእዎ” (ማር 15:17-20). “ኣ ንጉሥ ኣይሁድ ሰላም ንኣኻ እናበሉ ገጹ ይጸፍዕዎ ነበሩ” (ዮሐ 19:3)። እዚ እዩ እቲ ሞላ ናይ እቲ ኩሉ ዝገበሮ ዝተዋህቦ። እዚ እዩ ነቲ ነቶም ሕሙማት ዘሕወዮ ጻማ ዝተዋህቦ። እዚ እዩ ነቲ ሕይወት ዝህብ ትምህርቱ ዝሃቦ ዝተዋህቦ። እዚ እዩ ንመንግስቲ ኣምላኽ ብምምብሳሩ ዝተዋህቦ ዓስቢ።

አብ መርዓ ናይ ቃና ዘገለላ ነቲ ማይ ናብ ወይኒ ምስ ቀየረ ወላ ሓደ ካብቶም ኣብኡ ዝነበሩ ምስ ጸምኦ መጺጽ ወይኒ ከምዝውሃቦ ዝሓሰበ ኣይነበረን። ነቶም ብዙሓት ክምግብ ኢሉ ነቲ ዝነበረ ህብስትን ዓሣን ከብዝሐ እንከሎ ወላ ሓደ ንመዓልታት ብጥመት ከምዝጸንሕ ዝሓሰበ ኣይነበረን። ነቶም ኩሎም ሕሙማት ልሙሳት ምግዱራት ከሕዊ እንከሎ ወላ ሓደ ከምዚ ኢሉ ይዋረድ ወይ ይሳቕ ኢሉ ዝሓሰበ ኣይነበረን። ነልኣህር ካብ ሞት ከተንስኦ እንከሎ ዝርኣዩ ካብኡም ወላ ሓደ ከምዝቕተል ዝሓሰበ ኣይነበረን።

ኢየሱስ መድኃኒና ነዚ ኹሉ ስቓይን ውርደትን ክፍሊ ናይ እቲ ናይ ድሕነት ስራሕ ገሩ ስለ ዝርኣዩ ወላ ሓንቲ ኣይበለን ሱቕ ኢሉ ተቐቢልዎ። ሓንቲ ሕቶ ዝሓተታ ነቲ ዝጸፍዎ ወተሃደር ስለምንታይ ትጸፍዓኒ ጥራሕ ኢሉ ሓቲቱ። እዚ ቅድሚ ክልተ ሽሕ ዓመት ኢየሱስ “ስለምንታይ ትጸፍዓኒ” ኢሉ ዝሓተቶ እዩ። ሎሚ ንሕና ንኻልኣት ምፍቃር ምስ ገደፍና ኢየሱስ ሓደ ዓይነት ሕቶ ይሓተና። ንዝመመዩ ምምጋብ ምስ ኣበና ሓደ ዓይነት ሕቶ ይሓተና። ንሕሙማት ምብጻሕ ምስ ኣበና ወይ ንእሱራት ምብጻሕ ምስ ኣበና ሓደ ዓይነት ሕቶ ይሓተና “ስለምንታይ ትጸፍዓኒ?”።

ሎሚ ኣብ እግሪ መስቀል ደው ምስ በልና ንነፍስወክፍን ስለምንታይ ትጸፍዓኒ/ትጸፍዕኒ እናበለ ይሓተና ኣሎ።

ዓርቢ ስቕለት ጸልማት ተጎልቢባ እያ እትመጽእ እንተ ኾነ ብማዕዶ ጩራ ትንሣኤ ይርኣያ ኣሎ። ኢየሱስ ንኹሉ ዝግብኦ ጉዳይ ድሕነት ምስ ገበረ ተፈጸም ኢሉ። ንሕና እውን ኣብ ጸሎትና “ተፈጸመ ተስፋ ኣበው በማርያም ድንግል ወበ ቀራንዮ ተተክለ መድኃኒት መስቀል እናበልና” ንጽሊ። ሎሚ ኣብዚ ዕለት ካባና ዝድለ ዘሎ ካብ ኃጢአትና ብደም ክርስቶስ ዝነጻሕና ኢና እሞ መብጽዓና ፍቕርና ኣብቲ መድኃኒና ክነሓድስ።

መመስቀልና ጸርና ኣስር ክርስቶስ እናሰዓብና ሓግዘና ሕይሊ ሃበና ኣብ ትንሣኤኻ ሰጊርና ብርሃንካ ክንርኢ ንበሎ። ስራት ኃጢአትና ረኺብና ከምቲ ፈያታይ ዘየማን ተዘከረኒ በውስተ መንግስትክ ንበሎ።

ኣባ ንጉሠ ፍሥሓ